

Latento papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšana uz cilvēka ādas. Vizualizācijas metožu attīstības tendences

Aelita Zīle

Rīgas Stradiņa universitāte, doktora studiju programma "Juridiskās zinātnes"

Ievads. Papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanai uz cilvēka ādas ir būtiska nozīme noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā un atklāšanā.

Pieņemot, ka pēdu uztvērējobjekts ir liķis un uz tā var tikt konstatētas papillārlīniju rakstu pēdas, kas izpētes procesā var tikt atzītas par derīgām personas identifikācijai, kā arī salīdzināšanas procesā var tikt identificēta persona, rodas nepieciešamība apzināt šo pēdu rašanās priekšnosacījumus un iespējamās pēdu atrašanās vietas, pievēršot īpašu uzmanību papillārlīniju rakstu pēdu saglabāšanai un to iespējamām vizualizēšanas metodēm.

Latento papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanai iespējams izmantot vairākas metodes, tāpēc būtiski apzināt un izanalizēt katras piedāvātās metodes pozitīvos un negatīvos aspektus.

Darba mērķis. Veikt latento papillārlīniju rakstu pēdu uz cilvēka ādas vizualizēšanas un izņemšanas metožu izmantojuma teorētisko un praktisko aspektu analīzi. Izanalizēt metožu priekšrocības un problemātiku.

Metodes. Zinātniskās literatūras un agrāk veikto pētījumu rezultātu analīze. Darbā tika izmantotas šādas teorētiskās izziņas metodes: salīdzinošā, vēsturiskā un statistiskā.

Rezultāti un secinājumi. Liķa apskate notikuma vietā ir ļoti komplicēts process. Tā laikā ir būtiski noteikt iespējamās papillārlīniju rakstu pēdu atrašanās vietas, kā arī pieņemt lēmumu par šo pēdu fiksēšanu un izņemšanu notikuma vietā vai arī saglabāt pēc iespējas vairāk iespējamās papillārlīniju rakstu pēdas uz liķa ādas šo pēdu tālākai vizualizēšanai, fiksēšanai, izņemšanai un izpētei laboratorijas apstākļos.

Piemēram, veicot latento papillārlīniju rakstu pēdu apstrādi ar ciānakrilāta tvaikiem, ir iespējama daļēja vai pilna liķa fumigācija. Daļēju liķa fumigāciju ieteicams veikt, ja ir precīzi zināma latento papillārlīniju rakstu pēdu atrašanās vieta uz liķa. Savukārt, veicot pilnu liķa fumigāciju, nav nepieciešams zināt precīzu papillārlīniju rakstu pēdu atrašanās vietu, bet pietiek ar pirmatnējo vizuālo liķa apskati notikuma vietā. Tas var dot norādi uz iespējamo latento papillārlīniju rakstu pēdu atrašanos uz liķa, jo, veicot pilnu liķa fumigāciju, tiks vizualizētas visas uz liķa esošās papillārlīniju rakstu pēdas.

Veicot latento papillārlīniju rakstu pēdu apputeksnēšanu ar daktiloskopisko pulveri, pastāv vairāki šo pēdu pārkopēšanas varianti, piemēram, uz silikona pastas, uz daktiloskopiskās plēves.

Vēl viena no eksperimentos izmantotajām metodēm ir joda / sudraba plāksnes metode.

Dažādu valstu speciālistu veikto eksperimentu norises analīze un pētījumu rezultātu analīze ļauj secināt, ka jebkura no metodēm var dot pozitīvu rezultātu. Tas apliecina, ka vēl joprojām pastāv izaicinājums atrast efektīvāko latento papillārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanas metodi uz cilvēka ādas.